

PEDAGÓGUSOK LAPJA

LXXI. ÉVFOLYAM
A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA
ÉS HÍRLEVELE – 2015. NOVEMBER 10.
ALAPÍTVÁ: 1945-BEN

11.

SPÁRTA ANTE PORTAS

Igen, Spárta szelleme már Magyarország kapuja előtt van, lopakodik, és mire a magyar szülők felébrednek, a stratégiai fontosságú helyeket már el is foglalta. Új Magyarország épül itt Spárta szellemében, és az alapoknál, a gyereknevelésnél kezdik építeni.

Hogy milyen is volt Spártában gyerekek lenni? A Kr. e. 6. században a spártai nevelés fő célja az volt, hogy a fiúkból jó katona, a lányokból jó katonát szülő anya váljon. Ezért a fiúkat hét éves koruktól nem a családjuk, hanem az állam nevelte korszakosított katonai táborokban. Némi oktatásban részesültek, de elsősorban is katonai kiképzésben. Arra nevelték őket, hogy a megpróbáltatásokat, az éhséget, a fáradtságot, a hideget eltűrjék. A lányok számára is fontosnak tartották a testedzést, a kényelem elvetését. A nőknek csak az volt a feladatuk, hogy egészséges gyermekeket szüljenek az államnak. A kevésbé életképes csecsemőket pusztulásra ítélték, kitéték őket a Taigetoszra.

Miről jutott eszembe mindez 26 századdal később? Talán mert az állam az egészség és a jövő jelszava mögé bújva nálunk is minél hamarabb rá akarja tenni a kezét a gyerekeinkre?

Kezdjük a legkisebektől. Az Emmi törvénytervezete szerint egyszerűbb bölcsődékkel ösztönzik munkára a kisamákat. A kormány 2018-ig 17 ezerrel akarja bővíteni a kisgyermek felügyeletét biztosító férőhelyek számát, az „egyszerűbbeknél” egy kisgyermeknevelő és egy dajka, illetve csoportonként 1,5 gondozó felügyel majd a kicsikre.

2015. szeptember 1-jétől bevezették a hároméves kortól kötelező óvodáztatást. 2016. januártól a családi pótlék folyósítását is a gyerekek kötelező és rendszeres óvodába (és iskolába) járásától teszik függővé.

A tankötelezettség a korábbi 18. helyett a tanuló 16. életévének betöltéséig tart. A gyermek hat, de legkésőbb hét éves korában tankötelező válik, és nyolcadikos koráig köteles reggel nyolctól délután 16 óráig az intézményben szervezett foglalkozásokon részt venni. Az igazgató ugyan a szülők kérelmére felmentheti a tanulót az egyéb foglalkozás alól, de tanulmányi eredményének romlása esetén joga van a határozatot felülvizsgálni.

Az alsó tagozatban ismét lehet buktatni a szülő jóváhagyása nélkül. A bevezetett ismeretalapú egyentanterv, egyentankönyv ugyanakkor nem számol a tehetséggondozással, a lemaradók felzárkóztatásával. Viszont már az általános iskolában kötelező heti egy órában az etika vagy a hittan. A tanórák száma is megnőtt, az első évfolyamon 25, a negyedik 27, ötödik, hatodik évfolyamon 28, hetedik, nyolcadik évfolyamon 31 a kötelezően végigüldendő száma. Az általános és a középiskola összes évfolyamának a sok helyen meglevő tornateremhiány ellenére heti öt testnevelésórája van. Szeptemberben megalakult a Mindennapos Éneklés Bizottsága is, és a mindennapos éneklés megújítását tűzte célul.

Bár a köznevelési törvény szerint a közoktatási intézményekben a gyerekeket nem lenne szabad politikai haszonszerzésre felhasználni, mégis nyitottak már meg kormányablakot, szennyvíztisztító telepet óvodások műsorával, sőt pártelnök is simogatott gyerekfejeket egy óvodában, az erről készült fotókat pedig kipszoltta hivatalos oldalán. A baj az, hogy a politikai nyomásnak való ellenállás ritka, kevesen mernek fellépni ellene, sőt eleve kevesen is ismerik fel annak jogsértő és inkorrekt voltát.

A szeptember 1-jével bevezetett, menzareformként emlegetett Emmi-rendelet életkori csoportonként részletes előírásokat tartalmaz napi egy vagy többszöri étkezésre bontva. A menzákról eltűntek a só- és cukortartók, a szénsavas és cukrozott üdítők vagy a zsíros ételek. A gyerekek azonban az előírásoknak ugyan megfelelő, ám ízetlen ételt nem hajlandók megenni, inkább éhesek maradnak. Sőt még azok a szegénységben élő gyerekek is elutasítják a „reformételeket”, akik csak a menzán jutnának hozzá a tartalmas ételhez, és inkább nem esznek.

A rendeletről ugyan a magas vérnyomás és az elhízás visszaszorítását várják a szakemberek, ami rendben is volna, az egészség tényleg fontos! Csak hát a módszer...! Mindenesetre a szakemberek figyelmét felhívnom egy spártai király életrajzából vett részletre:

„A (király) elhatározta, hogy leküzdje a fényűzést, és kiirtja a gazdagság utáni vágyakozást.” Ezért „a közös és előírt ételeket együttesen kellett elfogyasztaniuk, otthon nem volt szabad drága párnákra és asztalokra dőlve étkezniük, hogy titokban szakácművészeti ügyeskedéssel hízalják magukat”. A közös étkezésekre általában 15-en gyűltek össze. Mindegyikük vitt havonta árpalisztet, nyolc korsó bort, sajtot, fűgét és valami kevés pénzt húsrá. Szübarisz város egyik lakója Spártába kerülve meghívást kapott a közös étkezésre. „Miután ott a deszkán feküdt és velük evett, azt mondta, hogy korábban bámult, mikor a spártaiak vitéségéről hallott, de most az a véleménye, hogy a leggyávább ember is inkább választja a halált, mint hogy elviselje az ilyen életet.”

Vajon a mai magyar szülők hogyan gondolják?

Millei Ilona

A TARTALOMBÓL

A PSZ felhívása...

A PSZ elérkezettnek látja az időt arra, hogy a köznevelésben dolgozók megmutassák a hatalomnak, nem tűrnek tovább! Elég volt! A jövő a tét! Az oktatás nem a hatalomé!

2

PSZ: törvényellenes az etikai kódex

A PSZ a leghatározottabban tiltakozik az ellen, hogy az NPK küldött-gyűlése november 14-én megtárgyalja a kar etikai kódexét, mert az a PSZ szerint ellentétes Magyarország Alaptörvényével.

3

Ideológiának (...) nincs helye

A következő néhány év arról szól, hogyan tudunk abban az új keretrendszerben, amit megalkottunk a köznevelésre, valóban jó iskolákat építeni. (Czunyiné dr. Bertalan Judit közoktatási államtitkár)

4

Hit és vakhit

Ennek a hitnek sarkkövei: a tájékozatlanság, a tudatlanság, a közöny. Nem véletlen, hogy hazánkban a hatalom közvetlen irányítása alá vonta az iskolarendszert. Szüdi János

6

Rembrandttól a futgolfig

Minden hónap második szerdáján a Kőrösi Csoma Kulturális Központban találkoznak, a hónap negyedik szerdáján pedig járják az országot, vagy épp a fővárost.

7

Se kiköpní, se lenyelni nem tudjuk?

Túlságosan drasztikusan vezették be az óvodákban és az iskolákban is a reformétkéztetést, bár a szándékkal, hogy egészségesen egyenek már a kisgyermek is, egyet lehet érteni. (Verba Attiláné, PSZ)

9

Az ombudsman beszámolt

Leggyakrabban tanulók és hallgatók fordultak a hivatalhoz, őket követték a szülők, majd a pedagógusok, intézményvezetők, oktatók. (Ádory-Tamás Lajos, oktatási ombudsman)

11

Ahogy egymást látjuk

És akkor a pap megkérdezi, akarod-e házastársadul azt, aki melletted áll, vagy valaki más. Általában nem áll ott senki más, ezért azt válaszoljuk: akarom. (Emil, 7 éves)

15

A PSZ felhívása akciókészség felmérésére

A Pedagógusok Szakszervezete aggódva tapasztalja, hogy a köznevelés intézményeiben foglalkoztatott pedagógusok, nevelő-oktató munkát segítő, ügyviteli, karbantartó és más feladatot ellátó alkalmazottak egyre bizonytalanabbnak érzik sorsukat, egyre kilátástalanabbnak látják helyzetüket. Ennek legfontosabb oka, hogy remény sincs az oktatási rendszer átalakítása csaknem öt éve tartó folyamatának befejezésére. Az újabb és újabb ötletekből világosan kirajzolódik, a hatalom nem kívánja feltárni valószínűsített szándékát, nem kívánja tényleges szakmai vitára bocsátani elképzeléseit. A Pedagógusok Szakszervezete elérkezettnek látja az időt arra, hogy a köznevelésben dolgozók megmutassák a hatalomnak, nem tűrnek tovább! Elég volt! A jövő a tét! Az oktatás nem a hatalomé! A Pedagógusok Szakszervezete azt szeretné, ha a köznevelésben dolgozók közösen lépnének fel a gyermekek, a tanulók, szüleik és saját érdekükben. 2016 januárjában ezért – ha a szükséges támogatást megkapja – utcai megmozdulást szervez. Megszervezéséhez kéri az alapszervezeti titkárok segítségét. Részletek: <http://www.pedagogusok.hu/node/1350>

Figyelem!

A Pedagógusok Lapja 2015. évi 10. számában a sárga oldalakon közzétett „TÁJÉKOZTATÓ a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet módosításáról” c. szakmai anyagba sajnálatos módon adminisztrációs hiba került. A III. oldal második hasábjában a 39/E. §-hoz kapcsolódó szövegrész harmadik bekezdésének („A”, „C” vagy „D” fizetési osztályban...) utolsó mondata helyesen:

„Kivétel: ha az érintett az öregségi nyugdíjkorhatárt 2025. szeptember 9. napjáig betölti.”

A PSZ honlapján a fenti helyesbítés megtörtént.

Recseg-ropog a Klik

Az állami iskolafenntartó, a Klik évről évre egyre több pénzből gazdálkodhat, de eddig mindig kellett bele pluszpénzt tenni. A szervezetet már átvilágították, elemezték, racionalizálták, decentralizálták, lett új elnöke, és kapott költségvetési főfelügyelőt. Az eredmény nem látszik, a tartozás nem akar eltűnni, a tanárok késve kapott fizetésekre panaszkodnak, kifizetetlen számlák miatt pedig több iskolában lekapcsolták a gázt. A Klik adóssága 2013 októberében volt a csúcson 18,6 milliárd forinttal. A MÁK legfrissebb adatai szerint a Kliknek szeptemberben 6,7 milliárd forint adóssága volt. Pedig az intézmény büdzséje évről évre nőtt, sőt a 2016-os költségvetés tervezete szerint jövőre is nőni fog. Hogy a Klik működésével komoly bajok vannak, azt a kormány is látja, legalábbis erre utal *Tállai András* nyilatkozata: szeptemberben azt mondta, a kabinet még az ősszel értékelni fogja a szervezet működését, és „a továbblépést megalapozó döntéseket is meghozza”.

Forrás: Origo.hu

Mitől lesz vonzó tanítani?

A pedagógusok nagyon sokra becsülik a kiszámíthatóságot, a szakmai önállóságot

Miként lehet vonzóbbá tenni a pedagóguspályát és elősegíteni a tudásmegosztást? A kérdésre a választ több mint másfél évig keresték a kutatók a pedagógusképzés átalakításának országos koordinációjáról szóló uniós projekt keretében. *Kaposi József*, az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet (OFI) főigazgatója az InfoRádióknak beszélt az eredményekről.

Az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet főigazgatója szerint a kiszámíthatóságot biztosítani kell a tanároknak és a tanítóknak. „Egy kutatás keretében vizsgáltuk, hogy azokban az országokban, ahol népszerű a pedagóguspálya, milyen intézkedések vannak életben, és hogyan lehetne ezeket Magyarországon akkreditálni” – mondta. Hozzátette: a nemzetközi tapasztalat az volt, hogy a pedagógusok nagyon sokra becsülik a kiszámíthatóságot és azt, hogy megfelelő szakmai innovációval és önállósággal rendelkezzenek. Harmadrészt az is középpontba került, hogy a pedagógusok a kutató-fejlesztő munkában meghatározó szerepet kapjanak.

Ezért is lenne lényeges, hogy minden felsőoktatási intézményben erősítsük a tanítás szakmódszertanát, tehát azt, hogyan kell hatékonyan magyart, történelmet, matematikát tanítani. Hiszen nemzetközi összehasonlításban azok a sikeres oktatási rendszerekkel rendelkező országok, ahol ez a képzés erős, szemben az elmúlt évtizedek hazai gyakorlatával, ahol ennek inkább a leépítése és háttérbe szorítása történt.

Politika lett az iskolai foci

Orbán Viktor kedvenc sportága, a foci is bekerül a szabadon választható iskolai foglalkozások közé, ha a kormány elfogadja *Balog Zoltán* rendelettervezetét, amely az iskolai labdarúgásról szóló kerettantervet is beépítené a kínálatba. A tanári szervezetek és a szülők attól tartanak, kellő létszámú hozzáértő szakedző nélkül mindez rosszul sülni fog, az általános iskolai tanítók és a testnevelő tanárok ugyanis nincsenek felkészítve ilyen speciális ismeretek oktatására. *Galló Istvánné*, a PSZ elnöke azt mondta: fontos, hogy a tantervi kínálat sokszínű és kiegyensúlyozott legyen, ne tolódjon el a hangsúly egy-egy sportág irányába, akkor sem, ha adott esetben az a miniszterelnök szívügye. *Forrás: mno.hu*

OLVASD, ÉS ADD TOVÁBBI!

A Pedagógusok Lapja évi előfizetési díja 5 százalék áfával 4500 forint. Az intézmények banki átutalással (számlaszám: 11707024-20100456) fizethetnek elő, az egyéni érdeklődőknek csekket postázunk. Az egész oldalas hirdetés (A/4-es formában, fekete-fehérben) 120 000 forint, a féoldalas 60 000, a negyedoldalas 30 000 forint. Minden egyes díjtételt 27 százalékos áfa terhel. A hirdetések beküldésének határideje: a megjelenési hónap 1. napja.

PEDAGÓGUSOK LAPJA

Az OKÉT tevékenységében részt vevő

Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) hivatalos hírlapja és hírlevele

Főszerkesztő: **Millei Ilona**

Technikai szerkesztő: **Márfiné Béczi Erika**

Szerkesztőség: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Telefon/fax: 322-8464

Levélcím: 1417 Budapest, Postafiók 11

Kiadja: a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája

1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Központi telefon: 322-8453

Felelős kiadó: **Galló Istvánné elnök**

Internet: www.pedagogusok.hu; E-mail: pedlap@pedagogusok.hu

Terjeszti: a Pedagógusok Szakszervezete. Évi előfizetési díj: 4500 Ft

Index: 26651 ISSN 0133-2260

MIRŐL TÁRGYALT A PSZ ORSZÁGOS VEZETŐSÉGE?

Ülést tartott a PSZ Országos Vezetősége október 26-án. Az ülésen döntés született arról, hogy a Pedagógusok Szakszervezete 2015. december 5-ére összehívja a PSZ XXV. Kongresszusát.

Galló Istvánné az OV tagjainak beszámolt arról a 2015. október 20-án *Balog Zoltán* miniszternek küldött levélről, melyben a Pedagógus Sztrájkbizottság sürgős összehívását kezdeményezi. Erre az érdekvédelmi szervezetnek az országjárás tapasztalatai, az egyeztetés nélkül létrehozandó oktatási központok felállítása, a Klik továbbra is késedelmes túlóra- és egyéb munkadíj-kifizetése, a Pedagógus etikai kódexszel, az intézményekben való belső ellenőrzéssel kapcsolatos, a pedagógusok körében tapasztalt vélemények adták az apropót.

A Pedagógusok Szakszervezetének

elnöke és alelnöke, továbbá szakértői szeptemberben és októberben a megyei szervezeteknél tartottak tanévnitói értekezleteket. A megyei és járási értekezletek tapasztalatait, a szakszervezet teendőit Galló Istvánné, a PSZ elnöke úgy összegezte, hogy a tanárok társadalmi megbecsüléséről elhangzó kormányzati nyilatkozatokkal szemben a pedagógusok újabb és újabb ellenőrzésének az az üzenete, hogy minőségi oktatás akkor lesz, ha a tanárokat folyamatosan kontroll alatt tartják. Az országjárás során a kollégák az egyre romló munkafeltételekről, az intézmények nevelő-oktató munkájához szükséges

tárgyi feltételek hiányáról, a pedagógusok túlterheltségéről beszéltek. Csökkenteni kell a pedagógusok munkaterheit, fáradt és agyonhajszolt tanárokkal, kizsigerelt gyerekekkel nincs minőségi oktatás!

Az OV tagjai megállapodtak abban is, hogy a Magyar Közoktatás Napja alkalmából a PSZ fórumot szervez. A november 21-én megrendezendő fórum témája: hogy érzed magad? Milyen ma a pedagógusok és a gyerekek helyzete és közérzete a köznevelési rendszer átalakítása után? Szó esett továbbá a PSZ-MKB Biztosító együttműködésének kedvező tapasztalatairól is.

PEDAGÓGUSOK ÜZENETE

Tizenegy szervezet, az Alapítványi és Magániskolák Egyesülete, az Eötvös József Szabadelvű Pedagógiai Társaság, a Hálózat a Tanszabadságért, a Hívatlanul Hálózat, a Magyar Óvodapedagógiai Egyesület, a Magyartanárok Egyesülete, az Oktatási Vezetők Szakszervezete, az Osztályfőnökök Országos Szakmai Egyesülete, a Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete, a Pedagógusok Szakszervezete és a Történelemtanárok Egylete egyöntetűen elutasítja a Nemzeti Pedagógus Kar által készített Pedagógus etikai kódexet. Erről nyilatkozatot adtak ki október 22-én. Indoklásukat szó szerint közöljük.

„1. A kódex törvény- és alkotmányértő, hiszen amint azt a Pedagógusok Szakszervezetének az Alkotmánybírósághoz benyújtott panasa rögzíti, a Nemzeti Pedagógus Kar általánosan kötelező érvényű szabályrendszert alkotott, noha az alkotmány szerint nem tartozik a jogalkotásra feljogosított szervek közé.

2 A kódex fölösleges, mivel részben a Nemzeti köznevelési törvényben már szabályozott, részben magától értetődő normákat ír elő.

3. A kódex alapállásában hamis, mivel önkéntes jogkövetésre hivatkozik, noha a pedagóguskari tagság kötelező.

4. A kódex üres ideológiai szövegekre épül, a gyermek érdeke mint szempont nem érvényesül benne, pedig mi más lenne a pedagógusi munka célja, mint a gyermek. Az elsősorban a felettesének megfelelni kötelezett alattvaló nem tud szabad, boldog, majdan sikeres és közösségi felelősséget vállaló gyermekeket nevelni.

5. A kódex nem növeli, hanem csökkenti a pedagóguspályára megbecsülését, mert azt sugallja, hogy a pedagógus erkölcsileg is megrendszabályozandó munkavállaló, akinek autonóm erkölcsi érzék híján az erkölcsi értékeket is kívülről kell megszabni.”

PSZ: TÖRVÉNYELLENES AZ NPK ETIKAI KÓDEXE

Nyílt levél az NPK elnökének

A Pedagógusok Szakszervezete a leghatározottabban tiltakozik az ellen, hogy a Nemzeti Pedagógus Kar Országos Küldöttgyűlése 2015. november 14-én megtárgyalja a kar etikai kódexét, mert az a PSZ álláspontja szerint ellentétes Magyarország Alaptörvényével. Az Alaptörvény szerint ugyanis általános kötelező magatartási szabályt az Alaptörvény és az Alaptörvényben megjelölt, jogalkotó hatáskörrel rendelkező szerv által megalkotott, a hivatalos lapban kihirdetett jogszabály állapíthat meg. A Nemzeti Pedagógus Kar nem rendelkezik jogalkotói hatáskörrel, ebből adódóan nem állapíthat meg általános kötelező magatartási szabályokat. A Nemzeti Pedagógus Kar etikai kódexe általános kötelező magatartási szabályokat tartalmaz, amelyeknek megszegése etikai vétségnek minősül – áll abban a nyílt levélben, melyet az érdekvédelmi szervezet november 4-én küldött Horváth Péternek.

A Pedagógusok Szakszervezete hivatkozik arra, hogy a fenti indokok alapján az Alkotmánybírósághoz fordult, kérve, a taláros testület semmisítse meg a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény azon rendelkezéseit, amelyek alapján kiadnák az NPK etikai kódexét. Galló Istvánné, a PSZ elnöke a szervezet nevében azt kéri, hogy a Nemzeti Pedagógus Kar 2015. november 14-ei küldöttgyűlésén a kar etikai kódexét vegyék le a napirendről. Arra kéri a kar országos küldöttgyűlésének tagjait, hogy az Alkotmánybíróság döntéséig ne fogadják el az etikai kódexet. Ha mégis tárgyalnának az etikai kódexről, akkor a szavazatukkal ne járuljanak hozzá a kiadásához, utasítsák el annak elfogadását.

IDEOLÓGIÁNAK A PEDAGÓGUSMINŐSÍTÉSBEN NINCS HELYE!

Az új köznevelési keretrendszerre jó iskolákat akarnak építeni

A magyar oktatáspolitikai válaszolni kíván az OECD által mért eredményekre, kritikákra. Az egyik cél a végzettség nélküli iskolaelhagyás visszaszorítása, a másik a hátrány kompenzálása, az esélyteremtő funkció megerősítése. Ezért nem iskolaközpontokat, hanem módszertani központokat kívánnak létrehozni. A pedagógusállások felszabadulása nem adekvát kérdés. A térségi vizsgálatok arról szólnak, hogy mely iskolák képesek a végzettség nélküli iskolaelhagyást megelőző pedagógiai tartalmakat biztonságosan és jó szakmai színvonalon ellátni, azokat kiterjeszteni, a többi általános iskolában is biztosítani. A fenntartó és az államtitkárság is egyeztet iskolavezetőkkel, arra alapoznak, ami jó. Minden iskola számára elérhetővé kell tenni, hogy legyen olyan intézmény a közelben, ahol képesek közvetíteni ezt a tudást. *Czunyiné dr. Bertalan Judit* államtitkár asszonnyal beszélgettünk.

– **Felröppentek olyan hírek, hogy iskolákat jelöltek ki iskolaközpontoknak. Hány iskolaközpontot kívánnak létrehozni?**

– Nem beszélnek kijelölésről, nem beszélnek iskolaközpontokról. Arról viszont igen, hogy a következő uniósforrás-elérési időszakban vannak fejlesztési célok, és ennek vannak társadalompolitikai és oktatáspolitikai céljai is. Nekünk meg kellett jelölni oktatáspolitikai célokat. Nyilván válaszolnunk kell az OECD által mért eredményekre, az ott leírt és javasolt intézkedésekre. Az egyik ilyen, a magyar oktatási rendszert érő kritika a végzettség nélküli iskolaelhagyás kérdése. Ez arról szól, hogy a különböző évfolyamokon a gyermekeknek hány százaléka hagyja el a köznevelés rendszerét gyakorlatilag befejezetlen általános iskolai tanulmányok vagy szakmunkásvégzettség, szakma nélkül. Hányan kerülnek befejezetlen érettségivel vagy az egyetemet megkezdve, de diploma nélkül a munkaerőpiacra. Az egyik cél tehát a végzettség nélküli iskolaelhagyás visszaszorítása. Ez egy nagyon fontos intézkedési terv. A térségi vizsgálatok tehát arról szólnak, hogy mely iskolák képesek a végzettség nélküli iskolaelhagyást megelőző pedagógiai tartalmakat biztonságosan és jó szakmai színvonalon ellátni, azokat kiterjeszteni, a többi általános iskolában is biztosítani. Arról van szó, hogy a végzettség nélküli iskolaelhagyás megszüntetéséhez szükséges eszközöket csokorba szedve azokat egyenlő módon tegyük hozzáférhetővé a gyerekeknek. Azt gondolom, hogy ez nagyon fontos dolog. Ezek elsősorban olyan tartalomfejlesztések, amelyek azt biztosítják, hogy valamennyi gyermek számára elérhető legyen egy olyan, ha úgy tetszik, pedagógiai szolgáltatás, amelyik segíti az iskolai végzettség megszerzését. Vagyis

idő előtt, végzettség nélkül a gyerek nem hagyja el az iskolát. Pontosan ismerjük a lemorzsolódások szakaszonkénti százalékát, és hogy tegyünk ellene, arra egyik lehetőség az iskolák módszertani támogatása, tartalmi megerősítése. Azt gondolom, hogy nem kijelölgetés van, hanem szakmai egyeztetés. Nem titkoljuk, a fenntartó és az államtitkárság is egyeztet iskolavezetőkkel, de ehhez nyilván kell egy olyan iskola, amelynek jók a mutatói, ahol jók a mérési eredmények, megvan a megfelelő szaktanári háttér. Mi arra tudunk alapozni, ami jó, hogy ott is jó legyen, ahol gond van a szakos ellátottságokkal, ahová még nem érkezett valamilyen módszertani támogatás vagy szükség van valami fejlesztésre. Tehát ebben a kérdésben erre tessék gondolni. Ki kell egyenlíteni, és valamennyi gyermek számára elérhetővé kell tenni azokat a pedagógiai eszközöket, módszereket, amelyekkel tudunk segíteni, hogy ne csak iskolába járjon valaki, hanem be is fejezze azt. Ugyanebben a tematikában értelmezendő az OECD másik megállapítása – ami, ha úgy tetszik, szintén a magyar iskolarendszer kritikájaként jelenik meg a 2012-es felvett számok alapján –, az iskolarendszer méltányossága. Az OECD megállapításai a hátrány kompenzálására, az esélyteremtő funkció megerősítésére vonatkoznak. A program a végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentése mellett kiegészül a hátránykompenzációval. Vagyis ahol a gyermekek számára több olyan ismeretre van szükség, ami később az önálló lábon álláshoz, praktikusan az élethez kell, azt nyilván meg kell szervezni. De minden iskolában szinte lehetetlen ezt megtenni. Ezért minden iskola számára elérhetővé kell tenni, hogy legyen olyan intézmény a közelben, ahol képesek közvetíteni ezt a tudást. Ez egy módszertani és tartalmi egy-

ség, nem hoztunk létre új intézményfogalmat, nem is használjuk azt. Az iskolaközpontot mint olyat a társadalmi egyeztetésen lévő területi differenciálási koncepcióból vették, de az nyilván szakmai zsargon.

– **Júniusban a kilencedik évfolyam bevezetése kapcsán az infrastruktúra és a pedagóguslétszám felméréséről volt szó, illetve akkor már beszéltek arról, hogy a felső tagozatokat esetleg szuperközpontokba tömörítik.**

– Beszéljünk inkább módszertani központról, térségi iskolahálózatról, mert nem biztos, hogy csak egy iskola van benne. Lehet, hogy kettő, és az egyik a művészetpedagógiában tud támaszt adni másik 12 iskolának, a másik lehet, hogy a sportban, mert ott korábban TÁMOP fejlesztésből már indítottak egy programot, és a pedagógusoknak van digitális kompetenciájuk. Tehát próbáljuk a meglévő erőket összeadni, hiszen sok minden megvan a rendszerben, sok tudás ott van a pedagógusoknál. Az, hogy ez egy helyen, egy szuperintézményben legyen, azt gondolom, ez idejétmúlt gondolkodásra vall. Az új megközelítés a módszertani gondolkodás, amiben egyeztetések vannak, és nem titkos háttérmunka.

– **Kikkel folynak ezek az egyeztetések?**

– Iskolaigazgatókkal, mert a tantestületet partnernek kell tudnunk, amikor egy innovatív vagy egy új módszer kerül bevezetésre. Ezt a tanárok nélkül nem lehet végigcsinálni.

– **A módszertani központok létrehozása a pedagógusoknak lesz jobb vagy a diákoknak?**

(Folytatás az 5. oldalon)

IDEOLÓGIÁNAK A PEDAGÓGUSMINŐSÍTÉSBEN NINCS HELYE!

(Folytatás a 4. oldalról)

– Azt gondolom, hogy mindkettőnek. A pedagógusok számára különösen ott, ahol jó mesterpedagógusok vannak, mert szakértőként a rendszert erősítik. A mesterpedagógusok számára ez a tudásuk megsokszorozásának a lehetősége. Ki tudják terjeszteni, át tudják adni a tudásukat más pedagógusoknak. A gyerekek számára pedig csak jó lehet, ha több jót kapnak. Én azt gondolom, hogy ez is a cél: a gyerekek vannak a fókuszban.

– **Szabadulnak-e fel pedagógusállások annak kapcsán, hogy létrejönnek ilyen módszertani központok?**

– Mivel nem intézménytípusról beszélünk, így ez a kérdés nem adekvát.

– **Volt egy hatástanulmány, ami arról szólt, hogy 630 településen megszüntetik a felső tagozatot, ami az akkori tervek szerint 2800 pedagógusállás megszűnését jelentette volna...**

– Nézze, sok tanulmány készült. Én láttam 2002 és 2010 között – hadd fogalmazzak erősebben most – iskolabezárási terveket megyékre lebontva. Most arról beszélünk, hogy hogyan tudunk valamennyi iskolás gyermek számára olyan iskolarendszert építeni, ami versenyképes tudáshoz juttatja őket. Elvégeztünk öt évet ebből a munkából, de tartalomban, tankönyvben, hozzáférésben vannak még megoldandó feladatok. Az OECD-re válaszolni kell, stratégiát kell alkotni... Én azt gondolom, hogy a következő néhány év arról szól, hogyan tudunk abban az új keretrendszerben, amit megalkottunk a köznevelésre, valóban jó iskolákat építeni. Ezért van például a pedagógus-életpálya, mert mi úgy gondoljuk – én legalábbis úgy gondolom –, hogy mindenki számára fontos, hogy legyen valaki, aki a 8, 12 meg az egyetemi évek alatt a spirituszt, a tehetséget kihozza belőle, és az iskolában töltött idő ne csak egy iskolarendszerben eltöltött x év legyen. Lehet ez egy jó motiváció, és egy kiváló mesterember születik belőle, de hogyha csak unottan, motiválatlanul végigjárja az iskolát, és nincsenek olyan példaképek, akik felébresztik a tudás iránti szeretetet, vágyat, akkor nem sok lehetőségre számíthat. Nekem volt az életemben egy olyan pedagógus, akinek sok mindent

köszönhetek, akit példaképemnek tekintek, de ha szerencséje volt, mindenkinek az életében volt egy Ilonka néni, egy Józsi bácsi. Ahhoz, hogy sok Ilonka néni és sok jó tanár bácsi legyen, ahhoz el kellett indítani az életpályát, hogy jó pedagógusaink legyenek. Ez mindig hosszú építkezés, sokszor beszélgettünk már róla, az iskolarendszerben való bármilyen hatás nem azonnal jelentkezik. És ez nem közhely sajnos, hanem a rendszernek a sajátossága miatt van. Ugyanakkor ellentmondásos, hogy az iskola az az intézményrendszer, aminek folyamatosan tudnia kell reagálni a világban lévő változásokra. Most például a digitális kompetencia-válság az, amire választ kell találnunk, hogy azt a tudást, amit a gyerekek megszereznek, értéként tudják a digitális tartalmak között is megtartani. Tehát folyton versenyhelyzetben van az iskola, én azt gondolom, hogy az egyik leginkább versennyel érintett közszféra.

– **Igen, de ki állapítja meg, hogy ki a jó pedagógus?**

– Van egy minősítési eljárásunk, van egy szaktanácsadói rendszerünk, van egy tanfelügyeleti rendszerünk, és van egy olyan teljes minőségbiztosítási rendszer, amelyen elindultunk. Hadd fogalmazzak egyenesen, tölem ezt szokta meg, a szaktanácsadók meg a tanfelügyelők nem megfigyelők vagy valamiféle komisszárok! Ők olyan pedagógusok, akik a szakmában már úgy 15 évvel előrébb vannak. Én a főiskolán mindig megfogadtam az idősebb tanár-kollégáimnak a tanácsát, mert úgy gondoltam, hogy az ő éveikben tudás is van, hiszen többet foglalkoztak a gyerekekkel, megmutatták már az életben, mit tudnak. A jó tanácsokat elfogadtam, én nem tekintettem rossznak, hogyha egy idősebb tanszékvezető vagy bárki bejött az órára, én megköszöntem a segítségét. Ennek a rendszernek is a segítség a célja. A tanfelügyelet egy külső szem, hiszen a napi rutinban, a napi szűrőszűrésben vagy a folyamatos változások között tényleg van ez a kicsi „már megint” fásult érzés. Azt gondolom, hogy alapvetően ez egy minőségbiztosítási rendszer, és a szakmának igénye kell, hogy legyen arra, hogy a jó pedagógusoktól tanuljon, hogy megnézzék, miért jár vissza annyi volt növendék egy pedagógushoz. Én szeretnék még több olyan ta-

nárt látni, akihez tömegesen járnak vissza a gyerekek a nyolcadik vagy az érettségi után. Ma sajnos nem így van, mert valamiféleképpen „motorizált” az egész. Nyilván vannak ennek az iskolarendszer egészéből fakadó okai, vannak magából az intézményjellegből fakadóak. Azt gondolom, hogy jó iskolához jó pedagógusok kellenek! Nekem volt egy Jutka néni, akinek sokat köszönhetek. Ha olyan tanárokat akarunk, mint ő, akkor azt gondolom, hogy az rendszerben van. Ezért az életpálya, ezért a minőségbiztosítási rendszer. Ezért kellett a jogszabályi keretváltozás. És ehhez jön az, hogy azt a tudást – ami egyébként a Jutka néni, Béla bácsi, a most is a pályán levő tanáregyeniségekben benne van – egy ilyen rendszerrel közkinccsá tegyük!

– **És akkor miért ilyen nagy az ellenállás? – A pedagógusok ellenállása ezzel az egész rendszerrel szemben, vagy az ellenőrzésekkel kapcsolatban? Miért? Attól félnek, hogy nem lesz objektív? Hogy ideológiai alapon dőlnek el a dolgok?**

– De mitől félnek, mi ebben a szerepe az ideológiának? Melyik pedagógusminősítés során merült ez fel? Túl vagyunk 22 000 pedagógusminősítésen, egyetlenegy panaszos levél sincs az asztalomon, ami arról szólt volna, hogy a minősítőbizottságban lévő idősebb mestertanár, szaktanácsadó, bizottsági tag kolléga ideológiai alapon döntött volna. Én azt gondolom, az ellenzéki politikusok beleplántálják a pedagógusokba, hogy ideológiailag mérik őket. Nem! Ott vannak az óravázlatok, ott van egy letanított óra, ott van egy tudás, ami módszertanilag mérhető. Látni lehet, hogy amit a pedagógus csinál, azt jól csinálja-e, vagy sem. Tudni lehet, hogy mit javasolnak neki, ha nem jól csinálja. Tehát aki azt mondja, hogy ez ideológiai alapon működik, az téved!

– **A pedagógusok mégis félnek...**

– Miért félnek? Az a 22 000, aki túl van a minősítésen, nem ezt mondja.

– **A 120 000-ből az azért még nem olyan sok...**

– Ennyi az ütemezett minősítés, és idén még több mint tízezer lesz.

– **Köszönöm az interjút!**

Millei Ilona

Szüdi János

HIT ÉS VAKHIT

Vajon a világot ismét gallyra vágja, hogy a földön élők között vannak ilyen hívők, olyan hívők és nem hívők? Mert aki hisz, tagadja, elutasítja azt, amiben a másik hisz. Mert aki hisz, azt gondolja, csak úgy lehet hinni, ha elutasít mindent, amiben a másik hisz. Lehet, hogy ez lesz a világunk veszte? Pedig hinni valamiben jó dolog. Hinni egy célban hasznos dolog. Sőt nem merész állítás, hogy hit nélkül nem sok értelme van az életnek. Sok mindenben lehet hinni: például a szerelemben, a győzelemben, a sikerben. A világot megosztó hit nem akármiről szól. A világot megosztó hit nem más, mint az ember felett álló természetfeletti erőről és a világról alkotott felfogás: a vallás, amely meghatározza az egyén, a közösség, a társadalom viszonyulását minden más kérdéshez. Ez az a hit, amely már számtalanszor borította lángba a világot, annak egy részét, uszított egymásnak tömegeket, embereket, halálba küldtek nevében milliókat. Cinikus vagy hazug, aki legyint, megvonja a vállát, s úgy gondolja, azt állítja, hogy modern korunkban nincsenek vallásháborúk. Nagyot téved, mert máglyák ugyan nem lobognak Európa piacterein, de a gyűlölet lángja sokak lelkében ég még kontinensükön is. Más földrészekeken pedig dörögnek a fegyverek a különböző vallások nevében.

Alig valamivel több, mint 70 éve egy örült eszme örült vezére küldött milliókat gázkamrába vallásuk miatt. Akkor Európát hagyták el azok, akik megteheték. Nem kevesen voltak. Sokuknak sikerült partot érni más földrészen. Voltak, akiket nem fogadtak be. Közülük sokakra a halál várt. Ma Európán a sor, hogy befogadja a más földrészekről érkező menekülőket. Sokukat befogadnak. Sokuknak nincs hely. Rájuk, nem kizárt, hogy a halál vár. Miért van az, hogy milliók ugranak egymásnak csupán azért, mert nem ugyanazt gondolják ugyanarról? Talán azért, mert nem is ismerik, mit gondol a másik? Talán az „írástudók” visszaélnék a hit erejével? Talán érdekében áll, hogy a különböző hitűek egymásnak feszüljenek? Miért? A hitre könnyű építeni. Nincs szükség magyarázatra, nem kell érvelni. Ez a vakhit. A hit köntösébe lehet burkolni harcias célokat, sanda szándékokat, jogtipró intézkedéseket. Így lesz ez mindaddig, ameddig

nem találják meg egymást az egyházi vezetők, s nem alapítanak az ENSZ-hez hasonló szövetséget a vitás kérdések megoldásához. Így lesz ez mindaddig, ameddig a különböző egyházak vezetői nem mondják meg híveiknek: a közös csónakban evezni kell, hogy haladjon, nem egymásnak esni. A hittelt visszaélhetnek „okos” politikusok. Meg is teszik. Van, amikor politikájuk alapja a vallás. Van, amikor politikájuk alapja a vezérbe vett hit.

*

A mi országunk vezetése is hitre épül. Arra a hitre, hogy a hatalom mindenható. Arra a hitre, hogy a hatalom mindenki helyett mindent megold. Az ország vezetője maga a „sárkányölő”, aki harcban áll a magyarokért, aki harcban áll Európáért. Tőle tudjuk – megmondta nekünk –, kontinensünk alapja a keresztény-zsidó hit. A muszlim nem „comme il faut”. Aki nem hiszi, szintén nemkívánatos személy. Jobb, ha elhagyja az országot, ameddig teheti. Jobb, ha elhagyja az országot, ameddig be nem zárul a szögesdrót kerítés.

A mi országunk vezetése is a hitre, egészen pontosan vakhitre épül. Ennek a hitnek sarkkövei: a tájékozatlanság, a tudatlanság, a közöny. Nem véletlen, hogy hazánkban a hatalom közvetlen irányítása alá vonta az iskolarendszert. Nem véletlen, hogy a hatalom mondja meg, hol lehet iskola, ki lehet a vezetője, mit taníthatnak és miből, ki lehet pedagógus. Nem véletlen, hogy hazánkban a hatalom leszállította a tankötelezettség idejét két évvel, a 18. életévéről a 16. életévre. Nem véletlen, hogy a tankötelezettség után egyetlen iskola sem köteles fogadni a tanulót. Nem véletlen, hogy hazánkban a hatalom akarja megmondani, kiből mi lehet. Szomorú tény, hogy a magyar társadalom – köztük a pedagógusok – nem lépett fel az oktatás megszállása ellen. Sikertelen maradt az az aláírásgyűjtés is, amelynek célja a tankötelezettség idejének visszaállítása érdekében indított referendum kiírásának kikényszerítése volt.

Az állam ennek a ténynek az ismeretében bátran vállalhatja, bátran végrehajthatja célját, az oktatáshoz való hozzáférés szűkítését. Megvalósíthatja azt az elvet, hogy a tömegeknek nem kell több ismeret, mint amennyi szükséges

és elégséges ahhoz, hogy kiszolgálják uraikat. Ez az elv nem új. Mindenütt és mindenkor alkalmazzák ott és akkor, ahol és amikor a hatalom kisajátítása és megtartása volt a cél. Ott és akkor, ahol és amikor a tömegek féken tartása, kiájtása, megosztása a cél. A tudatlanság a hatalom legfontosabb partnere. Ha az iskola az állam irányítása alatt áll, abból lesz valaki, aki az állam szerint „megérdemli”. Ha az iskola az állam irányítása alatt áll, a tanintézeteken keresztül lehet a lehető legtöbb emberhez eljuttatni azt, amit a hatalom fontosnak tart. Ha az iskola az állam irányítása alatt áll, az állam a kezében tartja az ifjúság szellemi fejlődésének, befolyásolásának legfontosabb eszközét. Hosszú, hosszú évtizedekig betöltötte rendeltetését az államilag irányított oktatási rendszer. Ennek is köszönhetően a cseléd cseléd maradt, az uraság uraság. A nép természetes állapotának fogadja el a kiszolgáltatottságot, a megalázottságot. Ha a nép nem érti, mi zajlik körülötte, akkor lehet minden bajt másra – külső és belső ellenségre – hárítani. Akkor lehet elérni, hogy mindig fentről várják a csodát, az utasításokat, a jóváhagyást. Akkor lehetett elérni, hogy egymásnak ugorjanak, akik más vallást gyakorolnak, más nemzethez, más nemzetiséghez tartoznak, más országban élnek.

Van kiút? Van! Nincs más segítség, csak a tudás, csak a megismerés. Minél többen ismerik és értik az írást, annál kevesebben lesznek azok, akik kardot rántanak a másakra azért, mert más a hite, a bőre színe, a neme, más a nyelve, más a ruhája, más a haja. Minél többen ismerik és értik az írást, annál kevesebben lesznek azok, akik úgy gondolják, ki kell rekeszteni bárkit azért, mert más a hite, a bőre színe, a neme, más a nyelve, más a ruhája, más a haja. Van kiút! A kiút a szabad iskola és a tanulásához való szabad hozzáférés joga és lehetősége. A hittelt csak akkor és ott lehet visszaélni, ahol nem értik, mi történik a világban. Ahol nem értik, hogy nem csak annak van értéke, ami ehető. A szabad iskola az, amely képes felszabadítani a gondolatokat, képes megtanítani a gyermeket a kételkedésre, az igazság keresésére, a problémák felismerésére, a lehetséges megoldások feltárására, az öngondoskodásra. (Folytatás a 7. oldalon)

NÉGY NAP BÜKKSZÉKEN

A PSZ ONYT 2015. éves felkészítőjének történései

A PSZ ONYT megyei képviselői szeptemberben Bükkszéken tartották éves felkészítőjüket. Ez a csodálatos környezet mindnyájunkat megragadott. A polgármester és az alpolgármester mindent elkövetett, hogy segítse munkánkat. Szállásunk a PSZ üdülőjében volt, az étkezést a pár méterre lévő strandon biztosították. A négy napig tartó felkészítőn gazdag programban volt részünk.

Galló Istvánné, a PSZ elnöke a szakszervezeti élet aktuális eseményeiről, a közoktatás újabb átszervezéséről tájékoztatott bennünket.

Tóth Mihály, a MaSZSZ nyugdíjas tagozatának elnöke a társ-szakszervezetekkel való kapcsolat alakulásáról, *Mayer Lajos*, a SZEF nyugdíjas tagozatának elnöke a FERPA kongresszusának előkészületeiről beszélt. *Németh Béla*, Nógrád megye PSZ-elnöke elmondta, hogy a nyugdíjasok megbecsülését megyei szinten is fontosnak tartja. *Balogh Éva*, a Heves megyei szakszervezet elnöke arról számolt be, miként kezelik megyéjében a nyugdíjas pedagógusok ügyét. Hangsúlyozta, hogy a nyugdíjasok mintát adnak a mai fiataloknak a megbecsülésről, szeretetről, összetartásról, fontos a rájuk való odafigyelés.

Érdeklődéssel hallgattuk *Korózs Lajosnak*, a nyugdíj- és szociális ügyek nagy szakértőjének előadását a nyugdíjrendszerrel és a szegénységgel kapcsolatban.

Megvitattuk és elfogadtuk az ONYT SZMSZ-ét, és megfogalmaztunk, elfogadtunk egy Állásfoglalást is.

A színvonalas előadások mellett lehetőség nyílt a megyei küldöttek közötti tapasztalatcserére, arról beszélgettünk, ki hogyan fogja össze a nyugdíjascsoportját.

Kirándultunk Mátradereszkére, a Mafettába, fürödtünk a bükkszéki fürdő salvus gyógyvizés medencéjében. Bükkszéken nagyon hasznosan és kellemesen telt a tanácskozás pár napja. Köszönjük mindazoknak, akik ezt lehetővé tették számunkra.

Szép Ferencné ONYT IB tag

Szüdi János

HIT ÉS VAKHIT

(Folytatás a 6. oldalról)

A szabad iskola az, amely az egyén képességének, tehetségének, személyiségének feltárását, legteljesebb kibontakoztatását szolgálja, amely felváltja a katonaság szervezési elveire épülő, a pedagógusra az őrmester, a tanulóra a baka szerepét kiosztó, a szülőt hadtápszolgálatra kötelező „hagyományos” iskolát.

*

Európa keresi az utat. Keresi a kiutat a szegénységből, a gazdasági válságból, a széthúzásból, az idegengyűlöletből, a terrorfenyegetettségéből. Mindenre válasz lehet az oktatás. Európának – ha nem akar lemaradni – az oktatásba kell befektetnie. Ehhez európai üggyé kell tenni az oktatás lényegét: a tan-szabadságot és a tanulás szabadságát. A gyakorlat azt igazolja, hogy az oktatás legfontosabb kérdéseiben szükség van egységes, közös és kötelező megoldásokra. Az oktatás kiszélesítése, az uniós polgárok műveltségi szintjének emelkedése nem lehet tagállami ügy. Az oktatást nem lehet kitenni a változó politikai elvárásoknak. Az oktatásban vannak olyan kérdések, amelyek megtartása nem tartható tagállami ügyek körébe:

– Minden európai polgárnak elidegeníthetetlen alkotmányos joga, hogy megkapja a lehetőséget személyiségének szabad kibontakoztatásához. Az Európai Unió alapvető érdeke,

hogy minden polgára éljen a tudás adta lehetőségekkel, és kibontakoztassa tehetségét, képességeit. Ezért e jog érvényesítéséhez meg kell, hogy kapjon minden segítséget.

– Az oktatás a gyermek mindenekfelett álló érdekét szolgálja. Az oktatásban következetesen érvényesíteni kell az egyenlő bánásmód követelményét, s szigorúan fel kell lépni a hátrányos megkülönböztetés minden formája ellen.

– Az oktatás a készség, képesség fejlesztését helyezze középpontba. Meg kell ismernie mindenkinek a különböző nézeteket, vallásokat, eszmerendszereket. El kell sajátítani minden tanulónak az együttműködést, egymás kölcsönös segítségét, tiszteletét.

– A pedagógusnak nagyfokú szabadságot kell biztosítani ahhoz, hogy a gyermekhez igazított egyéni tanulási útvonalat alakíthasson ki. A pedagógus ismerje az európai értékeket, az emberi jogokat, tartsa tiszteletben azokat, s nevelő-oktató munkájában sajátítsa el azokat tanítványaival.

*

Addig nem lesz béke keleten, nem lesz béke nyugaton, nem lesz béke északon és délen, nem lesz béke a világban, ameddig nem gyűl világosság a fejekben. Ha világosság gyűl a fejekben, akkor a hit nem válhat vakhitté.

EÖTVÖS JÓZSEF-EMLÉKPLAKETT KITÜNTETÉSEK

Idén is Eötvös József-emlékplakkal ismeri el a Pedagógusok Szakszervezete jól működő alapszervezeteinek, nyugdíjasklubjainak munkáját. Az alábbiakban róluk olvashatnak rövid ismertetőket. Egyben felhívjuk a figyelmet, aki bővebben szeretné szervezetét, klubját a közösséggel megismertetni, küldje el írását a millei@pedagogusok.hu email címre. Ebben a számunkban a Gárdonyi Géza Nyugdíjas Pedagógus Klubról olvashatnak bővebben a 7. oldalon.

Budapest Főváros XIII. Kerületi Pannónia Német Nemzetiségi Kétnyelvű és Angol Nyelvet Oktató Általános Iskola

Az iskola intézményi alapszervezeti titkára Györök Attiláné, aki egyben a járási PSZ-vezetőség tagja is, titkárhelyettes és a segélyezési bizottság tagja (korábban vezetője volt). Részt vesz a tagság számára szervezendő programok kialakításában, szervezésében, az intézményi dolgozók érdekképviselésében. Segítségével sikerült a taglétszám folyamatos bővítése. Összetartó közösség. Az egyik PSZ-tag munkahelyének megőrzése ügyében közös szakszervezeti sikert értek el, amihez Szabó Zsuzsa, a PSZ alelnöke és az Országos Iroda jogászai nyújtottak segítséget a monitoringrendszeren keresztül. A kerület 15 iskolájából az ő taglétszámuk a legmagasabb, évek óta 30 fő.

Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat Egyesített Óvoda

Az óvoda intézményi alapszervezeti titkára, Pallaginé Streit Katalin egyben a járási PSZ-vezetőség tagja is. Az alapszervezet elnyerte a SZEFTagborzó pályázatát, mert a tagság megtartása mellett Szabó Zsuzsa alelnök látogatása után 80 fő lépett be a PSZ-be. Évek óta mozgósítják az óvodai dolgozókat a PSZ rendezvényeire. A szakszervezeti tagságnak kulturális programot szerveztek. Komoly csapatmunka folyik az alapszervezetben. Országos mintaként szolgál az az óvodai kollektív-szerződés-tervezet, amelyet sok ülésen együtt alkottak meg. Folyamatos a munka az intézményi dolgozók érdekképviseléséért, a tagsággal szoros kapcsolatban áll a vezetés. Megérdemlik az elismerést. Kerületi szinten 18 tagóvoda van az Egyesített Óvodában.

Demecseri Oktatási Centrum Pedagógus Alapszervezete

A kitüntetésre javasolt alapszervezet hosszú ideje kimagasló szakszervezeti munkát végez, taglétszáma folyamatosan növekszik. Pályázatokon vesz részt, jelenleg is sikeresen pályázott, és nyertek a SZEFTagborzó pályázatán. Rendszeres szakszervezeti rendezvényeket, csapatépítő tréningeket szerveznek. Szervezettségük közel 70 százalékos. Az alapszervezet titkára Kiss Gyuláné.

Dr. Hepp Ferenc Általános Iskola alapszervezete, Békés

Az alapszervezet több éve kimagasló létszámmal büszkélkedhet. Tagjait megtartotta, a

nyugdíjba vonuló kollégák helyett új tagokat szervezett be. Élen járt a bankszámla-kompensációs pénzek kifizetésében. Rendszeresen egyeztetnek az intézményük vezetőivel, fenntartójával, működtetőjével. Véleményüket a fontosabb döntések előtt kikérik, számba veszik. A tagság szervezeten részt vesz kulturális eseményeken, színházlátogatásokon. Az egészségmegőrzés és a csapatépítés keretében kirándulásokat szerveznek.

Gárdonyi Géza Nyugdíjas Pedagógus Klub, Budapest

Kőbányán Rétházi Ferenc alapította meg a Gárdonyi Géza Nyugdíjas Klubot. Őt Barczán Endréné, majd Tengő Józsefné követte vezetőként. Brigi néni 14 éven keresztül, tavaly bekövetkezett haláláig volt vezetője a klubnak. Azóta Köő Jánosné vezetésével szerveznek a 101 tag részére havi két alkalommal programot: kirándulást, múzeumlátogatást, ismeretterjesztő előadásokat, egészségmegőrző programokat. Hagyományuk a pedagógusnap és a „fehér asztalos karácsony” közös megünneplése. Székhelyük a Körösi Csoma Sándor Kőbányai Kulturális Központ. A klub tagjai hosszú évtizedeken át nagyon sokat tettek Kőbánya lakosságáért, a gyerekekért, a kerületért. Fel-emelő, hogy mindmáig idetartozónak vallják magukat.

Idővár Nyugdíjas Kulturális Klub, Kazincbarcika

2008 nyarán egy nyugdíjas pedagógus és egy nyugdíjas népművelő ötletéből alakult meg az „Idővár Nyugdíjas Kulturális Klub”, melyet a PSZ Körzeti Bizottsága is segített. Céljának a szabadidős, főleg kulturális, hobbi- és jószolgálati tevékenységet, valamint a nyugdíjas kollégák közösségi életének szervezését tűzte ki. A tagságot zömében nyugdíjas pedagógusok, népművelők, a tanítványok szülei és más intézmények kollégái alkotják. Találkozóikat kétéhetente, keddenként tartják az Egressi klubtermében. Aktívan részt vesznek a város kulturális életében. Vállalkoznak egyéni és közösségi „jószolgálati tevékenységre”. A klub sokszínű, értékes, közösséget alakító programok szervezője.

Kapuvár Térségi Általános Iskola és Pedagógiai Szakszolgálat

Az intézmény alapszervezete évek óta megtudta tartani a taglétszámát, sőt új tagokat is beléptetett. Az alapszervezeti titkár a járás vezetője egyben, és kongresszusi küldött is,

ismereteit azonnal megosztja a tagsággal. Odafigyelésének köszönhetően a kollégák a nyugdíjazás után is maradnak a szakszervezet tagjai. Többször szerveztek bensőséges összejöveteleket, így aktív kapcsolat van a tagok között, annak ellenére, hogy nem egy intézményben van a tagság. Tüntetések, megmozdulásokon is részt vettek a tagok. Többször szerveztek tapasztalatcseréket más alapszervezetekkel.

Lengyel Laura Óvoda, Újfehértó

Az alapszervezet hosszú ideje tartós és kiemelkedő érdekvédelmi munkát végez, taglétszáma folyamatosan növekszik, jelenleg 50 fő, ami 90 százalékos szervezettségnek felel meg. Rendszeresen csapatépítő tréningeket, kirándulásokat szerveznek, jelenleg is részt vesznek a SZEFTagborzó pályázatán. Minden alkalommal ott vannak a PSZ demonstrációin. Kimagasló érdekvédelmi munkájuk miatt megérdemlik a kitüntetést. Az alapszervezet titkára Sztányi Antalné.

Őszikék Nyugdíjas Klub, Edelény

Edelény járás szakszervezeti tagsága a megye egyik legszervezettebb egysége. Évekkel ezelőtt igényként merült fel, hogy a nyugdíjba vonuló kollégák ne csak az intézményi alapszervezeteikhez kötődjenek, hanem alakítsanak egy városi nyugdíjasklubot. Tiszolczi Lászlóné járási titkár vezetésével meg is szervezték, jelenlegi létszámuk 65 fő. Foglalkozásaikat a Városi Művelődési Központban tartják havi két alkalommal. Tagjaiknak számítógépes tanfolyamot, színházlátogatást, kirándulást szerveztek. Rendszeresen részt vesznek a járás oktatási intézményeinek rendezvényein, segítséget nyújtanak a szervezésben is. Tevékenységük az aktív kollégáknak is példaeértékű.

Vackor Napközi Otthonos Óvoda, Mosonmagyaróvár

A Vackor óvodában hosszú évtizedek óta nagyon jól szervezett alapszervezet működik. Folyamatosan magas létszámmal, aktívan részt vettek a különböző szakszervezeti megmozdulások szervezésében. Igyekeztek bevonni a nem tagokat is. Kiemelendő pozitívum, hogy amíg Mosonmagyaróváron több óvodában szűntek meg az alapszervezetek, ők kitartottak a szakszervezet mellett. Most nyugdíjba menő titkáruk évtizedekig volt a megyei szervezet IB-tagja, kongresszusi küldött, és aktívan részt vett az országos óvodai tagozat munkájában is. Elhivatottsága példa volt a tagok előtt.

SE KIKÖPNI, SE LENYELNI NEM TUDJUK?

Dühös szülők, éhes gyerekek az egészség oltárán

Szeptember óta dübörög a menzareform az oktatási-nevelési intézményekben. Az egyenleg egyelőre: dühös szülők, csalafinta pedagógusok, éhező gyerekek. Pedig elvben mindenki egyetért *Falus András* akadémikussal, Széchenyi-díjas genetikussal, az Eduvital Nonprofit Egészségnevelési Társaság elnökével: „Az egészség tanulható, célunk, hogy egészségtudatos fiatalok kerüljenek ki az iskolapadból.” Sikerülni fog? *Verba Attiláné*, a PSZ óvodapedagógiai tagozatának elnöke szerint az egészséges étkezésre való törekvéssel egyet lehet érteni, de a reformékeztetést túlságosan drasztikusan vezették be.

Igaz, Falus az egészségtudatosság fontosságáról nem a reformékeztetés apropóján beszélt, hanem abból az alkalomból, hogy október 16-án rendezték meg az országos egészségbiológiai tanulmányi verseny döntőjét, amelyre 12 középiskolai csapat jutott be. Nekik többek közt „az ördög ügyvédje” fordulón olyan kérdések mellett vagy ellen kellett érveket felsorakoztatniuk, mint a védőoltások, az antibiotikumok pozitívumai és árnyoldalai, a GMO, a genetikai vizsgálatok, a biobankok és a személyiségi jogok. Gondolom, a verseny közben, után ettek is a gyerekek, és minden bizonnyal a menzareform jegyében készült ételeket. Mert az egészségtudatos-sághoz az egészséges étkezés is hozzájárul.

Miért volt szükség a menzareformra?

Az Országos Táplálkozás és Táplálkozási Állapot Vizsgálat legfrissebb adatai szerint ijesztő méreteket öltött a túlsúly gyakorisága: a lakosság 65 százaléka túlsúlyos vagy kövér, és ez az arány 20 év alatt nőtt több mint a duplájára. A hazai és nemzetközi vizsgálatok arra is rámutattak, hogy az elhízott gyermekekből a legtöbbször kövér felnőtt lesz.

A szeptember 1-jével bevezetett, menzareformként emlegetett 37/2014. (IV. 30.) Emmi rendelet már a múlt év óta hatályos, azonban a jogalkotók tekintetbe vették a konyhák, közétkeztetésben részt vevő vállalatok kérését, és bőven hagytak felkészülési időt az új eljárások, receptúrák kidolgozására. A jogszabály előkészítése még 2013-ban indult, de a változásokat megalapozó vizsgálatok évekkel ezelőtt kezdődtek. A ma már az Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézet részeként működő OÉTI (Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet) 2008-as, az iskolai közétkeztetést felmérő tanulmánya tekinthető a bázisnak, ugyanis ehhez hasonlították a 2012-ben végzett kutatás eredményeit. Ennek alapján számos pozitív változás történt a gyerekek étkeztetésében, például naponta átlagosan egyszer nyers zöldséget, gyü-

mölcsöt kaptak, a legtöbb helyen a teljes kiőrlésű pékárukat is az étrend részévé tették, és sok helyen már a diétás étkeztetést is meg tudták oldani. Ám tej és tejtermék ritkán szerepelt az étlapon, túl sok sőt használtak az ételkészítéshez, és a legtöbb helyen magas zsírtartalmú, nem megfelelő tápanyag-összetételű felvágottakat kínáltak a gyerekeknek.

Mi változott szeptembertől?

A közétkeztetést szabályozó rendelet életkori csoportokra bontja az étkezést igénybe vevőket a bölcsődéstől egészen a felnőttkorig, és mindegyikre részletes előírásokat tartalmaz napi egy vagy többszöri étkezésre bontva is. A leglátványosabb változást mégis az jelenti, hogy eltűntek a só- és cukortartók a menzákról, ahogy a szénsavas és a cukrozott üdítők vagy a zsíros ételek is. A rendeletről a magas vérnyomás és elhízás visszaszorítását várják a szakemberek. Sóból például a bölcsődében négyszeri étkezés során másfél gramm adható maximum, óvodában háromszor 2 gramm, az iskolánál 2020-ig 3,5 grammra kell csökkenteni a mennyiséget, jelenleg pedig 6 és fél gramm a maximum. Tavaly átlagosan ezeknek a mennyiségeknek több mint két és félszerese került bele az ételekbe. A gyerekek legnagyobb bánatára a kalács, briós, kakaós csiga is jóval ritkább lesz a menzán, ahogy a piskótakocka csokiöntettel is. Tíz nap átlagában csak négyszer lehet ilyen édességet adni. Felvágottak esetében a szalámik jelentős köre kikerült a választékból, hiszen csak 23 százalék alatti zsírtartalmú felvágott adható a menzán.

Mit szóltak a gyerekek?

A gyerekek sok esetben elégedetlenek a menzán kínált ételekkel. Sokak számára ismeretlen is volt az eléjük tett barna rizs, köles vagy a már ismert rántott hal helyett a sült hal. A legtöbb gyerek otthon arról panaszkodik, hogy nem ízlik neki az ebéd. Az ÁNTSZ-hez érkezett visszajelzések sze-

rint leginkább ott kedvelték meg az új ízeket a gyerekek, ahol már évekkel ezelőtt megkezdtek a közétkeztetés átalakítását, bevonva a szülőket és a pedagógusokat.

Több helyről hallani, hogy az óvónők arra kérik a szülőket, amennyiben lehetséges, hozzanak sőt és cukrot, esetleg lekvárt, mézet az óvodába, mert tapasztalataik szerint a gyerekek sokszor az első kánál után tolják el maguktól az ételt, ami az előírásoknak megfelel, ám ízetlen, azt nem hajlandók megenni. A tea is ihatatlan számukra cukor nélkül.

A só- és cukormennyiség minimalizálása sokszor azt jelenti, hogy az ételt egyáltalán nem sózzák meg – nyilatkozta egy óvónő, aki szerint az pont emiatt lesz ehetetlen. A gyakorlat azért érthetetlen, mert a közétkeztetési rendelet nem tiltja a só használatát, sőt még azt is megengedi, hogy fokozatosan csökkentsék az intézmények a napi bevitelt. A cél, hogy 2021 szeptemberére már csak 5 grammot vigyenek be a gyerekek a menzás étellel naponta.

A népegészségügyi hatóságok megkezdtek a közétkeztetési rendelet betartásának ellenőrzését az óvodai és iskolai menzákon. A cél nem a szankcionálás, hanem a hibák kijavítása, hogy a gyerekek fokozatosan ugyan, de szokjanak rá az egészséges étrendre.

Túlságosan drasztikusan vezették be az óvodákban és az iskolákban is a reformékeztetést, bár a szándékkal, hogy egészségesen egyenek már a kisgyerekek is, egyet lehet érteni – mondta *Verba Attiláné*, a PSZ óvodapedagógiai tagozatának elnöke a Klubrádióknak 2015. október 16-án. Szerinte fokozatosan kellett volna bevezetni az intézkedést. Most éhesek maradnak a gyerekek, nem eszik meg, sőt meg sem kóstolják a nem is gusztusos ételeket.

Dühösek a szülők

Hajdú-Biharban kevésnek és ízetlennek találják a gyerekek a kosztot, visszasírják a korábbi menzát, ahol bőséges és az ott-honi ízekhez hasonló volt az étel.

(Folytatás a 10. oldalon)

SE KIKÖPNI, SE LENYELNI NEM TUDJUK?

(Folytatás a 9. oldalról)

Volt olyan szülő, aki fontolóra vette, hogy visszamondja az étkezést, mert feleslegesnek tartja, hogy több ezer forintot kifizessen két gyerek után, amikor azok nem eszik meg az ebédet, ellenben ha hazaérnek az iskolából, „felfalják a hűtőt”. Szerinte lehet, hogy egészséges az iskolai menza, csak a szakácsok nem voltak felkészülve a reform-ételek elkészítésére, ezért ehetetlen az enivaló. Másik szülő amellet, hogy kevésnek találja az adagot, azt is hiányolja, hogy nem kínálnak legalább kétféle választási lehetőséget a gyerekeknek, hátha az egyiket megennék a kínálatból.

A több tízezres közétkeztetést biztosítóknak azonban szigorú szabályok kötik a kezüket. Az egyikük vezetője sorolja is: a naponta adandó alapanyagokat és azok mennyiségét, a napi sómennyiséget, valamint az egyes összetevők tíz nap alatti előfordulásának gyakoriságát is meghatározza a rendelet. Pedig náluk egy szakácsokból, séfékből, dietetikusokból álló csapat állítja össze az étlapot, az ételek receptúráját, összetevőit komoly számítások nyomán. Szigorú adagolási útmutató rögzíti, hogy mennyi enivalót kell adni a gyerekeknek. Ők így is az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet adta keretszámok maximumát választották. Szerinte nem kevés az étel mennyisége, de azt elképzelhetőnek tartja, hogy számos ok miatt a gyerekek éhesen mennek haza. Egy fórumon a szülőknek is elmondta, az egész reform a 2000-es évek végi ÁNTSZ-felmérés eredményén alapszik, amely kimutatta, hogy a szükséges és ideális só-, valamint cukormennyiség többszörösét fogyasztották az óvodákban, általános iskolákban. Az ebből kialakuló betegségek megelőzését célozza a rendelet. A fogadtatás? Volt pozitív és negatív vélemény is, de összességében a szülők megértették a változások okát. A szolgáltató nyitott az építő ötletekre, a fórum végül azzal zárult, hogy a szülők szervezésében két héten át mindennap kóstol néhány felnőtt, és elmondják a tapasztalataikat. Szegeden aláírásgyűjtésbe kezdtek, Facebook-csoportot alakítottak az ovisok szülei az ehetetlen menzacoszt miatt. Úgy látják, a menzareform óta még rosszabbá vált a helyzet, sőt a változást minden fokozatosság nélkül, túl hirtelen vezették be. A szülők az elkészített petíciót több mint 20 óvodába eljuttatták, és bárki által aláírható. A tiltakozásban több sarkalatos pontot is érintenek, ilyen például a só mennyisége.

Azt írják, a főtt étel csak akkor ehető, ha édesség vagy más olyan étel, amihez nem szükséges só. Emiatt a gyerekek napközben legtöbbször nem esznek mást, csak üres kegyeret. Egyelőre az aláírásokat csak az óvodákban gyűjtik, de hamarosan szeretnék az iskolákra is kiterjeszteni. Kifogásaikat *Balog Zoltán* miniszterhez is elküldik, miután a hivatalos minősítő eljárás előtt ők már véleményezték a közétkeztetést. Volt olyan szülő, aki a sóról szóló népmesét küldte el az oktatási államtitkárságnak, volt, aki a közösségi portálon azon méltatlankodott, hogy miért a sóval van baj, a színezékekkel, ízfokozókkal, az adalékanyagokkal miért nincs.

Az ízpreferencia alakítható

Az ízpreferenciánk nem a születésünkkor dől el, hanem az étkezési szokásaink alakítják folyamatosan. Több zöldségfőzser használatával például rövid idő alatt meg lehet szeretetni, el lehet fogadtatni a kevesebb sóval készült ételeket – állítja a Magyar Dietetikusok Országos Szövetsége. A kisgyermekkorban kialakuló tudatos étkezés más szempontból is meghatározó szereppel bír: az élet első ezer napjában megvalósított táplálás és a rögzülő táplálkozási szokások nagy szerepet játszanak olyan felnőttkori népbetegségek megelőzésében, mint például a szív- és érrendszeri megbetegedések, a diabétesz és az elhízás. A dietetikus szerint ideális, napi ötszöri étkezés esetén a reggeli és a vacsora az egy-három évesek napi energiaszükségletének közel 40 százalékát fedezi, így a szülők a táplálkozás közel felét – és ezzel együtt a gyerekek ízlését – akkor is maguk alakítják, ha a nap többi étkezését a menza fedezi. Ez ügyben a szülők példamutatása és felelőssége vitathatatlan.

Még egy kis adalék

Egy Pest megyei közétkeztető cég több konyháján tartott ellenőrzést a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Kiemelt Ügyek Igazgatósága (Nébih KÜI) október 14-én. Az érintett cég egyik egységében több mázsá lejárt fogyaszthatósági és minőségmegőrzési idejű, továbbá jelöletlen, nem nyomon követhető élelmiszert találtak és foglaltak le a szakemberek. A bírság várhatóan több százezer forint lesz. Az épület helyiségeinek állapota szintén nem felelt meg az előírásoknak. A konyhában a falak csempehiányosak, az ajtók és tárolószekrények sérültek, takaríthatatlanok voltak. A

húselőkészítőben a mosogatóba szennyvíz elvezetője csepegett. A raktárban közvetlenül a padozaton tárolták az élelmiszereket. A Nébih a lejárt és nem nyomon követhető élelmiszereket megsemmisítette.

Két tatabányai iskolában 58 szalmonella-megbetegedést regisztráltak, köztük sok volt a gyerek. A helyi tisztiorvosi hivatal szerint nem élelmiszer útján terjedt el a szalmonella, hanem egy konyhai dolgozótól. Az iskolákban a közétkeztetést végző cégnél is vizsgálatot indítottak. Az ivóvízzel szemben felvetődött minőségi kifogások ellenére a barcsi iskola közel 400 tanulója nem viheti be saját ásványvizét vagy üdítőjét az intézmény ebédlőjébe, így a korábban fekália jelenlétére utaló baktériumos, most pedig agyonfertőtlenített csapvizet kell inniuk. Sem az ÁNTSZ, sem a helyi kormányhivatal nem tiltja a saját üdítő fogyasztását, az igazgató szerint azonban így kisebb a fertőzésveszély.

A sok fertőtlenítő miatt a helyiek szerint nem lehet meginni a vizet, de még mosni vagy mosakodni sem lehet vele. Az ember undorodik tőle akkor is, ha csak fogat mos. Hipósza van, ami még a levesen és a főzött ételen is érződik. Még a kávé is ásványvízzel isszuk – nyilatkozta egy helyi lakos.

A szülő nem korlátozható abban a jogában és kötelességében, hogy amennyiben nem megfelelő az ellátás, akkor más módon oldja meg gyermeke étkeztetését, akár otthonról bevitt élelmiszerral is – így foglalt állást még 2013-ban *Szabó Máté* akkori ombudsman. A lehetséges tiltással kapcsolatban ráadásul nem is az ÁNTSZ, hanem a helyi kormányhivatal az illetékes. *Rétvári Bence*, az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára is hasonlóan látja, aki egy képviselői kérdésre kifejtette: sem jogszabály, sem Klik-utasítás vagy házirend nem tartalmaz olyan előírást, amely korlátozná az otthonról hozott folyadék fogyasztását az iskolákban.

Nem tudom, miért, de minderről az jutott eszembe, a pokolhoz vezető út is jó szándékkal van kiköveve. Még akkor is, ha a Klik elnöke, Hanesz József október 20-án a Teljes körű iskolai egészségfejlesztés elnevezésű, 3,6 milliárd forintos uniós támogatású projekt zárórendezvényén azt mondta: nem elég, ha az egészségtudatosság csak divat a fiatalok körében, a mindennapjaik részévé kell válnia. Kiemelte: az egészségfejlesztés még nem terjedt el széles körben sem az iskolákban, sem a családokban, de a mostani programnak is köszönhetően mégis, „elindult valami”. *PL-összeállítás*

AZ OMBUDSMAN BESZÁMOLT

1003 panasz érkezett a köznevelés területéről

Az előző évekhez hasonlóan idén is elsősorban a köznevelés területéről érkeztek panaszok az oktatási jogok biztosának hivatalához. **Aáry-Tamás Lajos** MTI-hez eljuttatott 2014. évi beszámolója szerint a köznevelés területéről 1003 panaszt regisztráltak, míg a felsőoktatási élet szereplőitől 400, a szakképzés területéről 43 panasz érkezett. A megkeresések nagy részét elektronikus úton juttatják el, ezt követik a postán érkező beadványok és a személyes megkeresések.

Leggyakrabban tanulók és hallgatók fordultak a hivatalhoz, őket követték a szülők, majd a pedagógusok, intézményvezetők, oktatók.

A beszámoló szerint számos szülői és tanári beadvány érkezett a hivatalhoz magatartászavaros, osztálytársaikat bántalmazó, terrorizáló tanulók kezelésének jogszerű megoldásai után érdeklődve. Arról tájékoztatták a hozzájuk fordulókat, hogy ha egy tanuló magatartása nagymértékben zavarja az oktatást, illetve sérti a többi tanuló jogait, meg kell vizsgálni, hogy felmerül-e a tanuló sajátos nevelési igénye, fejlesztő foglalkozások szükségessége, illetőleg annak megvizsgálása, hogy megfelelő intézményben tanul-e a gyermek.

Egy pedagógus a feljelentett, megrágalmazott, hamis kritikával illetett pedagógusok védelme ügyében kért segítséget. Őt arról tájékoztatták, hogy mind a polgári jog, mind a büntetőjog védi a személyek becsületét, jó hírét – olvasható egy másik példa a

beszámolóban. Egy pedagógus beadványában a nagykorú tanulók dohányzási lehetőségének megtiltásával kapcsolatban kérte az állásfoglalást. Álláspontjuk szerint a dohányzás intézményen belüli visszaszorítása nem oktatási jogi kérdés. Külön jogszabályok szabályozzák a dohányzással kapcsolatos tilalmakat, valamint azt, hogy ki jogosult ellenőrizni a rendelkezések betartását. 2012. január 1-jétől változtak a nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásáról, forgalmazásáról szóló szabályok, és a türelmi időszak lejártá után, április 1-jétől arra is lehetőség van, hogy e szabályok megsértésével szemben bírságot szabjon ki az állami népegészségügyi és tisztiorvosi szolgálat.

Szintén az iskolai élet során jelentkezik a tanulók külső megjelenésének szabályozásával összefüggő probléma. Minden évben sok kérdés, beadvány érkezik a hivatalhoz a tan kötelezettség kezdetével kapcsolatban. A nehézséget általában az okozza, hogy a szü-

lők úgy érzik, jogosultak megítélni gyermekük iskolába lépéséhez szükséges fejlettségét, ám a jogszabályok nem a szülőre telepítik e döntés meghozatalát – jelezte.

2014-ben is több panasz érkezett a köznevelési intézmények eltanácsolásnak nevezett gyakorlatát sérelmezve. Tájékoztatták a beadványozókat, hogy jogszerűen jár el az iskola, ha a tanulót magatartási vagy egyéb problémái miatt az intézményből eltanácsolja, azaz a szülőt a tanulói jogviszony megszüntetésére kényszeríti.

Nagyszámú panasz érkezett a hivatalhoz a 2013–2014. tanévben tapasztalható tankönyvellátási problémákkal kapcsolatban is.

Az oktatási jogok biztosa 1999. december 1-jén kezdte meg működését, 12. beszámolója a 2014. január 1-jétől 2014. december 31-éig végzett munkát mutatja be.

atv.hu/MTI

Euroscola-játék strasbourgi kalandért!

Az Európai Parlament Tájékoztatási Irodája idén is meghirdeti november 9–20. között online középiskolai vetélkedőjét, az Euroscola-játékot a **www.euroscola.hu** honlapon. A játékon magyarországi középiskolák csapatai mérik össze tudásukat Európáról és az Európai Unióról. A legjobban teljesítő öt csapat részt vehet az Európai Parlament strasbourgi szimulációs játékán, ahol a 27 másik tagállamból érkező társaikkal együtt egy napra EP-képviselővé válhatnak. A csapatok kiutazását az Európai Parlament támogatja.

Az Euroscola-játék egy internetes tudásalapú kvízzjáték Európa földrajzához, történelméhez, gazdaságához és az Európai Unióhoz kapcsolódó feleletválasztós kérdésekkel. Célja, hogy a középiskolás diákok játékos formában mérjék fel, és fejlesszék Európával kapcsolatos ismereteiket.

A versenyidőszak alatt a vetélkedőben való részvételhez regisztráció szükséges: az iskola egy pedagógusa regisztrálja az adott középiskolát, majd a verseny ideje alatt bármikor sor kerülhet a játékokra a kiválasztott csapattal. A regisztráció után a körülbelül 15 percet igénylő kvízt 2015. november 9–20. között lehet kitölteni egy alkalommal a **www.euroscola.hu** weboldalon.

Egy iskola egy csapattal regisztrálhat, és a versenyidőszak alatt csak egyszer töltheti ki a kvízt. A kvíz során a csapatok 30 kérdést kapnak 10 kategóriában Európa földrajzáról, történelméről, kultúrájáról és az Európai Unió intézményeiről és működéséről. A vetélkedő próbajátéka regisztráció nélkül is elérhető a versenyidőszakon kívül a **www.euroscola.hu** weboldalon keresztül.

Az online játékon legjobban teljesítő öt csapat – iskolánként maximum 24 diák és két kísérő pedagógus – nyeresége egy részvételi lehetőség a strasbourgi Euroscola-programban 2016 tavaszán. A program keretében a csapatok Strasbourgba utaznak, ellátogatnak az Európai Parlamentbe, ahol egy napra EP-képviselővé válnak, és egy szimulációs játékon vesznek részt. A nap során aktuális európai uniós kérdéseket tárgyalnak meg közösen 27 másik tagállamból érkező társaikkal együtt, és angol, német vagy francia nyelven kommunikálnak egymással. A csapatok kiutazását az Európai Parlament támogatja.

Az Európai Parlament támogatásával évente körülbelül 300 magyar diák kap lehetőséget, hogy megismerhesse az Európai Parlament munkáját Strasbourgban. A program így keretet biztosít Európa fiataljainak, hogy közelebből megismerjék az uniós döntéshozatali folyamatokat, és megtapasztalják az együttműködés fontosságát.

IN MEMORIAM OLÁH GÁBOR

(1929–2015)

*A legvégén nem az fog számítani,
hogy mennyi év volt életemben,
hanem, hogy mennyi élet volt éveidben.*

(Abraham Lincoln)

Ismét eltávozott egy olyan kollégánk, aki nemcsak a PSZ Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei, de bátran merem állítani, hogy az országos szervezetnek is az egyik legmeghatározóbb személyisége volt. Munkásságáról, egyéniségéről, elhivatottságáról, teherbírásiáról csak szuperlatívuszokban lehet beszélni.

Álljunk meg és adózzunk, emlékezzünk néhai harcostársunk és kollégánk, *Oláh Gábor*, Gabi bácsi, mindannyiunk Gabi bácsija emlékének, aki 86 év szorgalmas és kitartó emberbaráti harc után, tragikus hirtelenséggel, örökre eltávozott körünkől.

Oláh Gábor 1929. október 17-én született Búj községben. Iskoláit Bújon, Kisvárdán, majd Nyíregyházán és Debrecenben végezte. Egy évet tanult Kijevben, majd onnan hazatérve az ELTE történelem, valamint újságíró szakát végezte el. Pesten kezdett tanítani 1956-ban. Részt vett az 56-os októberi eseményekben, majd hazajött Nyíregyházára, ahol több intézményben folytatta a tanítást.

A szakszervezeti munkába mint ifjúsági felelős, majd mint városi titkár került. Később kinevezték megyei titkárnak (1965–1990). Közben megnősült, feleségül vette *Pásztor Piroskát*, két gyermekük született: *Gábor* és *Zita*.

Kitüntetések száma is jelentős: volt az Oktatás Kiváló Dolgozója, megkapta a Haza Szolgálatáért Emlékérmét; a Kiváló Munkáért Szolgálati Emlékérmét, Az Oktatásügy Kiváló Dolgozója kitüntetését. Tagja volt – a teljesség igénye nélkül – többek között a Magyar Történelmi Társaságnak, a Magyar Pedagógiai Társaságnak, a Nagy Imre Társaságnak, a Váczi Mihály Irodalmi Társaságnak, a nyíregyházi Városvédő Egyesületnek, a Szociáldemokraták Baráti Egyesületének. Közel 700 tárcsa, novella, publikáció fűződik nevéhez. Aktív, szervező, közéleti ember volt, mindenki szerette. Többek között az ő jelentős munkásságának volt köszönhető, hogy megyénkben az oktatási intézmények dolgozóinak 97,32 százaléka szakszervezeti tag lett. Szervezett PSZ Szavalóversenyt, Országos Pedagógus Természetjáró Találkozót, valamint a Pedagóguskórusok Országos Találkozóját. A IX., a nyíregyházi kórustalálkozó megszervezését és teljes lebonyolítását felvállalta. Nem csupán hivatásának élt, szívesen segített kollégái magánjellegű problémáinak, gondjainak megoldásában is. Rendszeresen írt a Pedagógusok Lapjában, megemlékezett elhunyt régi harcostársairól. Ezért is nehéz nekem most, mint kezei utódjának, az ő halálhíréről, munkásságáról megemlékezni. A halála előtti napokban is még a jövőbeli közös terveinket szövögettük. Nem csupán a halála híre rendít meg bennünket, hanem az az űr, az a hiány is, melyet maga után hagyott.

Nyugodj békében, Gabi bácsi!

„Pihenj békében, csendesen,
emlékeinkben éltet a szeretet...”

Miklósi István megyei elnök

ELÉRHETŐVÉ VÁLT A NEMZETI KÖZNEVELÉSI PORTÁL

Az Oktatókutató és Fejlesztő Intézet fejlesztte a Nemzeti Köznevelési Portált (NKP) a Microsoft Magyarország közreműködésével. Az egykapus hozzáférést, komplex tanulást-tanítást és a pedagógusok horizontális tudásmegosztását támogató rendszert október 21-én mutatták be. A felhasználók részére azzal a céllal válik elérhetővé, hogy a széles körű kipróbálása és használata során érkező vélemények, tapasztalatok beépülhessenek a hivatalos átdobóig.

Dr. Kaposi József, az OFI főigazgatója elmondta: az Oktatókutató és Fejlesztő Intézet a TÁMOP-3.1.2-B/13-2013-0001 A Nemzeti alaptantervhez illeszkedő tankönyv, taneszköz és Nemzeti Köznevelési Portál fejlesztése című kiemelt projektje és a Microsoft Magyarország által létrehozott Nemzeti Köznevelési Portál mint komplex tanulást segítő rendszer jelentős lépés a XXI. század elvárásainak megfelelő tanulási-tanítási környezet kialakítására, esély „a versenyképes tudás mindenkinek” cél elérése felé. Az itt elérhető, több ezer interaktív feladat, tudáspróba, digitális tananyag és tankönyv hatékony segítséget ad a tanulóknak, a pedagógusoknak és a szülőknek az osztálytermi tanuláshoz, tanításhoz és az otthoni tanulás támogatásához. Hangsúlyozta, a tartalmak és funkciók folyamatosan bővülni fognak, hogy mindinkább kiszolgálják a köznevelési rendszer igényeit.

A TÁMOP 3.1.15-14-2014-0001 Köznevelési reformok operatív megvalósítása című kiemelt projekt zárókonferenciája kapcsán felidézte: a projekt azzal a céllal indult, hogy a pedagógusok tanulását, módszertani felkészültségét támogató, kor-

szert tudásmenedzsment-rendszert fejlesszen, a pedagógusok innovációs hajlandóságát ösztönözze, valamint a Nemzeti alaptanterv kiemelt fejlesztési területeihez kapcsolódó oktatási innovációkat hozzon létre, próbáljon ki.

Az online tudásmenedzsment-rendszer lehetővé teszi az egyes pedagógusok, iskolák jó gyakorlatainak, innovációinak sokrétű megosztását, továbbá a kulturális intézmények által létrehozott, tanulást-tanítást segítő tartalmak, eszközök elérését: ezzel is támogatva a pedagógusok szakmai együttműködését.

Ormosi Viktor, a Microsoft Magyarország kormányzatiüzlet-ág-igazgatója hangsúlyozta, a Nemzeti Köznevelési Portál nem a cél volt, csupán egy eszköz a magyar köznevelés korszerűsítésében. Ahhoz, hogy a magyar diákok, tanárok és szülők használják és kihasználják ezt az eszközt, ugyanúgy együttműködésre lesz szükség a kormányzat, az iparág és a civil szervezetek között, ahogy a Nemzeti Köznevelési Portál felépítése előtt is volt.

ERZSÉBET
UTALVÁNY **plusz**

plusz plusz plusz plusz plusz plusz plusz plusz plusz plusz

Erzsébet-utalvány Plusz

Magyarországon, Magyarországnak

Az Erzsébet-utalványcsalád tagjai – az Étkezési, az Ajándék, az Iskolai, a Kultúra, a Sport és a Gyermekvédelmi Erzsébet-utalvány – immáron elektronikus formában is elérhetők **az Erzsébet-utalvány Plusz kártyára töltve**. A kártyát a munkavállalóknak munkáltatóik igényelhetik, idén ingyenesen.

Az **Erzsébet-program** több mint **600 000 embernek**, köztük több mint **300 000 gyermeknek** biztosította a kedvezményes üdülés, táborozás örömét az elmúlt négy évben. A Program többek között az Erzsébet-utalványok forgalmazásának pénzügyi eredményéből valósul meg.

www.erzsebetutalvanypusz.hu

ERZSÉBET
UTLÁVÁNY
CSALÁD

Ismét Superbrands-díjas az Erzsébet Utlványforgalmazó Zrt. valamint az Erzsébet-utalvány márka is

Az Erzsébet Utlványforgalmazó Zrt. a tavalyi év után 2015-ben is elnyerte a Business Superbrands-díjat, továbbá idén az Erzsébet-utalvány család is Superbrands elismerésben részesült. A díjakat minden esetben a már világszerte 90 országban működő Brand Council ítéli oda. A független szervezet azon márkák előtt tiszteleg, amelyek kiemelkedő sikert értek el, illetve e kivételes eredmény fenntartására képesek.

A Superbrands egy marketing-szakmai díj, amellyel a márka építését, annak kommunikációját, a márkához kötődő és kapcsolódó érzelmi és egyéb előnyöket díjazta a bizottság az Erzsébet-utalvány brand esetében is.

A Business Superbrands-díjjal az üzleti világban elért kimagasló eredményeket ismeri el a bizottság: az adott cég ismertsége, megbecsültsége, a hivatalosan elérhető céginformációk, pénzügyi, demográfiai és egyéb adatok birtokában választják ki az erre a díjra érdemeseket, így idén immár második alkalommal az Erzsébet Utlványforgalmazó Zrt.-t is.

AHOGY EGYMÁST LÁTJUK

Gyerekszemmel

- Honnan tudja egy idegen, hogy valakik házasságok?
- ☺ Szerintem csak kitalálni lehet, pl. ha mindketten ugyanazzal a gyerekkel ordítóznak. *(Dénes, 8 éves)*
- Szerinted mi a közös a szüleikben?
- ☺ Egyikük sem akar több gyereket. *(Lilla, 8 éves)*
- Mit csinálnak az emberek a randevún?
- ☺ A randi azért van, hogy jól érezzük magunkat, és hogy megismerjük egymást. Meg a fiúk is tudnak mondani valamit, ha elég sokáig hallgatsz. *(Yvette, 8 éves)*
- ☺ Az első randin csak hazugságokat mondanak, ettől érdekesebbnek tűnnek, és másodszor is találkozni akarnak. *(Márta, 10 éves)*
- Mikor szabad megcsókolni valakit?
- ☺ Ha gazdag. *(Pál, 7 éves)*
- ☺ A törvény szerint 18 éves korig várni kell, ezzel nem packáznék. *(Misi, 7 éves)*
- Házasnak vagy egyedülállónak jobb lenni?
- ☺ A nagyon okos nők voltak biztos azok, akik elkezdték támogatni, hogy nem mennek férjhez. *(Elin, 8 éves)*
- ☺ A lányoknak jobb egyedülállónak lenni, de a fiúknak nem. A fiúknak kell valaki, aki takarít utánuk. *(Anita, 9 éves)*
- ☺ Akkor megy férjhez az ember, amikor másvalakit jobban szeret önmagánál. Szerintem ez nem lehet túl könnyű. *(Ellen, 7 éves)*
- ☺ Az együttélés és a házasság majdnem ugyanaz, kivéve, hogy az egyik önkéntes, a másik meg kötelező. *(Siri, 7 éves)*
- ☺ ... És akkor a pap megkérdezi, akarod-e házastársadul azt, aki melletted áll, vagy valaki mást. Általában nem áll ott senki más, ezért azt válaszoljuk: akarom. *(Emil, 7 éves)*
- Hogyan működhet egy házasság?
- ☺ Mondd a feleségednek, hogy jól néz ki, akkor is, ha ronda, mint egy busz. *(Ricsi, 10 éves)*
- Milyen nőnek lenni?
- ☺ Manapság sokkal könnyebb nőnek lenni. Régen máglyán égették el őket. *(Benedict, 5 éves)*
- Mi a különbség az apa és a férj között?
- ☺ A férj, az tulajdonképpen hasonló dolog, mint az apa, csak kicsit többbe kerül. *(Nelly, 5 éves)*
- Hogy állsz a testvéreddel?
- ☺ A testvérét az ember utálja is meg imádja is. A testvér, az egy olyan iszonyú kedves s..fej. *(Filip, 7 éves)*
- Miért fontos a család?
- ☺ Az ember a családjának mindig elmondhatja, amit gondol, és soha nem kell attól félnie, hogy valaki ugyanazt gondolja. *(Eva, 6 éves)*
- ☺ Ha mindenki időben hazaér, családi vacsora van. Ha nem, legtöbbször csak zacskós leves. *(Gustav, 6 éves)*
- ☺ Abból, aki jó nevelést kap, jó gyerek lesz. Abból, aki rossz nevelést kap, jó fej. *(Tony, 6 éves)*

Vörös Ferenc rajza

Szülőszemmel

- ☹ „A gyerekek olyan... olyan... olyan korán kelnek reggelente.”
- ☹ „Régebben, amikor repülőn utaztam, és a mellettem ülő gyerek sírni kezdett, egyszerűen átültem máshova. Most viszont én vagyok az anyja...”
- ☹ „Egyáltalán nem olyan rossz egyedül enni... bár amikor még nem volt három gyermekem, akkor rémesnek gondoltam.”
- ☹ „A négyéves gyermekem rám csukta a fürdőszoba ajtaját, amíg bent voltam, és azt mondta, hogy most játszunk azt, hogy börtönben vagyok... Én pedig szépen magamra zártam az ajtót belülről. Ez a kedvenc játékom...”
- ☹ „Amikor megeszem a jégkrém felét, akkor nem önző vagyok, hanem csak megtanítom a gyermekemnek, hogy mi a különbség a bruttó meg a nettó között...”
- ☹ „A legdurvább túsztárgyalókat is le tudnám nyomni. A múltkor alig öt perc alatt kidumáltam a hároméves lányom kezéből az alkoholos filcet...”
- ☹ „Azoknak az embereknek, akik ilyeneket mondanak, hogy úgy alszik, mint egy kisbaba, egyszerűen csak soha nem volt még kisbabájuk...”
- ☹ „Van egy irtó helyes munkatársunk, akinek most született gyereke, és pár hónap múlva már vissza is jött dolgozni. Mindannyian csodáljuk: tele van lelkesedéssel, és még egyáltalán nem kezdett el inni sem...”
- ☹ „Ha megkérdezem a fiamat, hogy mi volt a suliban, olyan óvatosan válaszol, mintha az izraeli-palesztin béketárgyalásokon ülnék...”
- ☹ „A klasszikus. Hétfő: elviszed a nagyobb gyereket suliba, a kisebbet óvodába, majd bemész dolgozni. Szerda: otthon maradsz két beteg gyerekkel.”
- ☹ „Mindig ezt válaszolom, ha valaki megkérdezi, hogyan szereztem azt a csúnya horzsolást: öt évesek az ikreink.”
- ☹ „Miután gyereked születik, egy idő után bármit is fogsz meg, az joghurtos lesz.”
- ☹ „A fogmosás miatt folyton vita van. Egyszer azt mondtam a lányomnak, hogy adja fel ezt a folyamatos vitatkozást, mert úgyis mindig meg kell majd mosnia a fogát, amire ezt válaszolta: Nem is, mert ha idősebb leszek, már műfogorom lesz, és azt simán berakom majd a mosogatógépbe.”
- ☹ „Hogy voltam-e nyaralni? Nem. Vigyáztam a gyerekeimre, amíg ők nyaraltak.”
- ☹ „Miért a gyerekeknek kell délután aludniuk, amikor én vagyok az, aki alig tudom nyitva tartani a szememet?!”
- ☹ „Azt hiszem, elértem a szülőiségben a haladó szintet: tíz órát töltöttem a vidámparkban három gyerekkel, és egyet sem hagytam el közülük.”

Forrás: Twitter, Huffington Post

Lengyel László

MAGYARORSZÁG EMBERARCA

Volt idő, amikor Magyarországnak mosolygós, meleg, nyitott emberarca volt. Mindenre és mindenre kíváncsi. Szegényekhez szívvel forduló, ember és ember között különbséget nem ismerő, személyes, kedves arc. Őszinte szemek. Értő hallgatás. Szenvedésben megedzett szív. Magyar patrióta. Európai polgár. Magyarország emberarca, első igazi köztársasági elnöke, *Göncz Árpád* volt.

Szeretett minket, és mi is szerettük őt. Érdek nélkül. Csak úgy. Mert ember volt, és társaságában valamennyien embernek éreztük magunkat. Előbb volt ember és utána magyar.

De ő mi voltunk és mi ő voltunk. A jobbak énünk. Az a magyar fiatal, aki 1945-ben megpróbált demokráciát csinálni. Az a férfi, aki 1956-ban újra megpróbálta, és börtönnel fizetett érte.

Az a tanulékony, minden új iránt fogékony ember, aki tudott államában és társadalmában, kisebbségben, a fojtogató ellenvilágban írni és fordítani. Aki akart és tudott az 1989-es harmadik lehetőséggel élni, és nem visszaélni. Az emberarcú szabadság, egyenlőség és szolidaritás magyar patrióta eszméje és gyakorlata benne testesült meg.

Esterházy Péter (jaj, jaj és még egyszer, jaj!) írta neki, róla 2000-ben: „Egyetlen rímes (rímszerű) szöveggel rendelkezem, a

Daisyvel; melynek szereplői közül az államelnökhöz a Kurfürst (basszus) figurája áll a legközelebb, ha. Ő mondja: A szeretet veszélyes, / Édes. / Légy jámbor. / Kormányzashoz ez jobb.

Egy jámbor és differenciálatlan (rímes) gesztust szeretnék tenni – tiszteletem jeléül. A tiszteletem annak a férfinak szól, aki presztízst tudott adni a politikának, aki úgy tudott tekintélyes lenni, hogy nem volt tekintélyelvű. Országom polgáraként köszönettel tartozom ezért, mert hierarchia híján a káosz felé tart minden. Nem áll érdekében semmi nyikhajnak tartani minden politikust, kizárólag a semmi nyikhajokat.”

Plebejus volt minden populizmus nélkül. Liberális volt minden ortodoxia nélkül. Politikus volt minden politikusság nélkül.

Tekintélyes tekintélyelvűség nélkül. Tévedhetett ebben is, abban is, de egész életében a jó oldalon állt. És köztársasági elnökként ő volt a Jó Oldal. Ellentéte mind annak, amit a mai, embertelen és szívtelen Magyarország, a szabadságot és szolidaritást eltemető ország, a Rossz Oldal képe mutat. Rossz arcunk, sötét oldalunk, amikor semmi nyikhajok küszöbre, faluszélre rúgják a szegényt, kerítést húzatnak nyomorult menekültek elé, s nem szégyellnek lopni, csalni, hazudozni. Mivé tették az országot? – kérdezné.

Mostanában gyakran gondolom, hogy ő könyököl ki a kis piros Fiat 500-as ablakán, ő mossa meg az arab kislány lábát, ő mondja az amerikai kongresszusi képviselőnek, hogy sajnos nem tudja velük megenni a díszebédet, mert már elkötelezte magát máshová, és megy el az utca sarkára majszolni valamit hajléktalanokkal. Isten talán mégis tudja, hogy mit csinál.

Göncz Árpád mintha *Ferenc* pápában folytatódna.

Ez az egyetlen vigaszom ebben a szörnyű, halálokkal teli évben. Sokan gondolják, hogy Magyarországból csak egy sötét arc, *Holbein* öreg és dölyfös *VIII. Henrik*ének képmása marad fenn a későbbi századokra. Nem hiszem. Nemcsak a mi személyes, hanem a történelmi emlékezetben is meg fog maradni Göncz Árpád emberarca és köztársasági elnöki teljesítménye.

Kicsit apám, talán barátom, ahogy valaha családomban mondták: jó emberem volt.

Erkölcsei és emberi mércéje nemcsak nekem, de talán az egész országnak mércéje volt.

Írnám tovább, de nagyon fáj... nem megy

(Az írás október 6-án jelent meg a *Népszabadságban*)

AZOKAT KÍVÁNTA SZOLGÁLNI, KIKNEK SZOLGÁJUK NINCSEN

Magyarország és a gyászoló család november 6-án vett végső búcsút Göncz Árpád köztársasági elnöktől az Óbudai temetőben. A búcsúztatók tömege szinte teljesen megtöltötte a 16-os parcellát. Göncz Árpád sírhelye a volt államfő kérésére *Bibó István, Litván György* és *Vásárhelyi Miklós* 1956-os elítéltek mellett fekszik. A temetést a hírekben, a tévében nyomon követhették. Mi most Göncz Árpád gondolataival idézzük meg az embert. Ezekből a gondolatokból kiválglik, miért is övezte oly nagy tisztelet, miért szerettük, miért is tudott mindenki köztársasági elnöke lenni. A volt államfő, író, műfordító, politikus életének 94. évében, október 6-án hunyt el.

– Ha szolgálni kívánok valakit, azokat kívánom szolgálni, kiknek szolgájuk nincsen: a védteleneket. Akiknek sem a darutollas úri világban, sem az egyenlők közt egyenlőbbek világában nem jutott jó szó.

– Bizalmat visszaadni nem, csak elvenni lehet.

– Valahol a népszerűség igazi titka, ha az ember nem igazodik mindig a népszerűség követelményeihez. (...) Amikor elnök lettem, azt hitték, hogy mazsola leszek a kalácsban. Aztán kiderült, hogy kavics.

– Szó sincs róla, hogy mi a börtönben vesztesnek éreztük volna magunkat. Sőt: négy esztendeig győztesnek.

– Nem félek a vitáktól, nem rejtettem eddig sem, és nem rejtem ezután sem soha véka alá a véleményem: mert vitában érik az igazság. Mindig is bíztam és bízom az igazság erejében.

– Fordító a börtönben lettem. Azt állítottam, hogy tudok angolul, amit nagyon jól tettem, mert meg is tanultam bent. És megtanultam egy szakmát, amiből aztán éltem. Mert én a fordításból indultam el az irodalom felé.

– Író vagyok s fordító – mindenekeelőtt angol nyelvű művek fordítója. De szívesen írok könyvekről. Hogy ezt én miért nem nevezem kritikának? Talán azért, mert csak olyan könyvről írok, amelyet szeretek, fontosnak érzek, amelyről személyes mondanivalóm van.

– Bibó része volt az életemnek, és nagyon remélem, hogy én is része voltam Bibó István életének.

– Erkölcsei és politikai késztetést éreztem, hogy „plebejus” államfő legyek, aki a magyar politikai élet színpadára képes visszahozni a mosolyt – mert anélkül nemcsak politizálni, hanem élni sem lehet –, aki minden döntésénél mindkét fél, kormány és ellenzék szempontjait figyelembe veszi, akinek nemcsak tiszte, de kötelessége is az egyensúly őrzése, a mérséklet, a politikai jó modor meghatározása.

